

סודי-ביותר

אג"מ/מה"ד/תו"ל
טל' 2445
מב - 1 - 131
6 אוגוסט 1972

סיכום תרגיל "איל-ברזל" - 160 ג' רטר

1. משחק מלחמה בגזרת סיני - מצרים, נערך בפיקוד הדרום בחודש יולי-אוגוסט 72.
2. סיכום התרגיל נערך ביום 3 אוגוסט 72 בפיקוד הדרום.
3. סדר הדוברים -
  - א. פתיחה - ר' מה"ד - האלוף גונן.
  - ב. נציגי מנהלת התרגיל - סא"ל גרשון, וסגן קתמ"ר.
  - ג. מפקד גי"ש - האלוף אדן.
  - ד. מפקד אוג' 252 - האלוף לנר.
  - ה. אלוף פיקוד הדרום - האלוף שרון.
  - ו. סיכום ר. מה"ד - האלוף גונן מנהל התרגיל.
  - ז. סיכום ה-רמטכ"ל.
4. הקלטה ופיענוח מח' היסטוריה.
5. קצרניות דליה אדן.
בלה וינשלבונים.

האלוף גונן:

אנחנו נתחיל בסיכום. לוח הזמנים תלוי כאן על הקיר ואבקש לעמוד בו. אני אפתח. מטרת התרגיל היתה לתרגל או לבחון מספר בעיות היכולות לקרות במלחמה בפיקוד דרום, באם המצרים יתקיפו. כדי שנוכל לבחון את הבעיות, הן חייבות לצוץ. אם היינו עושים תרגיל שבו המהלכים המצריים צפויים, פחות או יותר, או בתנאים יותר טובים לנו יכול חלק מהדברים האלה לא לצוץ, לכן אנו עשינו מצב-פתיחה כזה שאם מישהו יגיד שהוא לא סביר - זה יכול להיות נכון, אבל הוא אפשרי לצד שלנו - מבחינת הקשיים. אני מקוה שמצאנו את המצב שיהיה הכי קשה לצד שלנו, ובגלל קיצוניות המצב העלנו מספר בעיות שניתן עליהן את הדעת בסיכום.

הדברים הקשים במיוחד הם ההצלחות המצריות שהיו גדולות יחסית, וכן מרחב-התראה. אנחנו מניחים שיהיה לנו מרחב התראה של 5-6 ימים והתקוה היא שהמצב יעבור ממצב רגיעה למצב של מלחמה. המצאנו סיפור שהם נכנסו למערך התקפה, היתה לנו התראה, הם לא עשו כלום במשך חודש או יותר, המערך נשאר, שחררנו חלק מהמילואים שגוייסו חט" 600, כך שיכולנו לפתוח בנתונים בהתראה קצרה, של 48 שעות, כפי שזה היה כאן.

לא כדנו לדרג את בדרגנו את הבעיה הסיכום, עם זאת הארטיקלרית ע"י אר, שהנאי טדה הוא טיפים - היו לנו כאן בעיות של ביטחון-שדה. התייחסנו, אם כן, לכל בעיות ח"א באופן כללי, במונחים של עליונות ולא במונחים טכניים של "איך הוא פועל", כי הפורום שמתחף בתרגיל הוא גדול מדי בשביל הנושא.

רצוני להקשות על המתורגל גם, בשלב התקפות-הנגד, ז"א אנו מניחים ש-סד"כ הבלימה של הפיקוד - ואתייחס אליו אח"כ בסיכום - הוא מספיק. להתקפות-נגד צריך יותר כוחות, ומצאנו דרך להקשות על סד"כ הפיקוד בהתקפות-הנגד ע"י זה שאיחרנו או הגיוס ביום. הכוחות שהתגייסו אח"כ, הגיעו יותר מאוחר, כך שבשלב התקפות-הנגד היו לפיקוד פחות כוחות.

שיטת התרגיל

התרגיל היה כמעט דו-צדדי. השיטה היתה שהצבעוני קיבל את ההיערכות הראשונה של האויב (אח"כ נראה את המהלכים), תכנן את ההתקפה, לא כל-כך מצרית. ראינו את תכנית ההגנה של הפיקוד, גזרנו מצב של הצלחה וכך כל פעם היינו לוקחים את תכנית הפיקוד, גוזרים מצב חדש ומעבירים, לא היתה המשכיות במהלכים אלא חתכנו כל בעיה שרצינו, למשל את משחק הצליחה עצמו, פרט לעבודת המטה של נוהל-הקרב שהיתה טובה ומדוייקת - לא תרגלנו את הצליחה עצמה, מייד נראה שניהלנו תרגיל כמעט דו-צדדי, פרט לבעיה מס' 3.

סודי-ביותר

- 2 -

אפנה את תשומת לבכם ללקחים (לא אקרא אותם, הם ו שומים על הלוח).
זו לחנו נתרגי לעו וד כמעט על כל הנושאים שרשמנו בלקחים לפני שהתחלנו בתרגיל.

וא"ל גרשון

אני רוצה לזיין כלקח 2 נושאים -
ושא אחד שא י לא רוצה לחזור עליו הוא המובילים. הוא נושא ידוע ויש עליו החלטה.
ו שא שוי ספר צירי כניסה בסני.

התרגיל הזה הבליט לנו עד כמה הציר הצפוני פגיע. אמנם בתרגיל זה סולקו כוחות
האויב ומהירות גדולה מן הצפוי אבל בכל זאת, אין זו בעיה להתקיף את הציר הצפוני,
ואפילו בכוחות קטנים, אפילו בהטרדה. אם הציר הזר יהיה מוטרד, הרי שלא יתבצע בו
יכוזכוחות. ואו, אנו נשארים עם ציר אחד בלבד והוא הציר המרכזי שהוא חד-סטרי,
לפחות עד איור ג'בל-ליבני. אם נשאר עם ציר אחד - למעשה, אין זה ציר - הוא ישמש
רק לכניסה לסני ולא ליציאה משם. כאן באה הצעה לממש, בכל זאת, את הציר השלישי
של סני וזהו חיבור עבודה -- בארותים - קצימה ו-ע"י כך נבטיח שתמיד יהיו לנו 2
ציר מ בטוי

נושא נוסף הוא החוק ה-אג"אי, שבו נתקלים מדי פעם, חיוניות נידוד כוחות חי"ר.
בכל תרגיל נקרקעים את ה-חרמ"ש ו"מלבישים" את ה-חי"ר על ה-זחל"מים שלו.
זהו גם פיתרון תו גילי, היות שבפועל ה-חי"ר מנוייד בשליש ממנו ו-2/3 מהכוח נשאר
לא מנוייד. מה קורה בהמשך? - בד"כ לא דנים ולא יודעים. כך גם לגבי ה-חרמ"ש
המקורקע. וכמה מהתרגילים האחרונים לא מנצלים כל-כך את ה-חי"ר בהצנחה.

סג קתמ"ר

נתנה החליטה לא להעביר את כל ה-סד"כ הארטיילרי.
כורצאה מנך לא הגיעו 4 גדודים ארטיילריים, 3 גד"ש של 160 ואחד - 155. מאחר שבעית הנוכחיים
נמצאת גטיפול, אני מקווה שזה ייפתר.

אם מתחילה צליחה מצרית, אני חושב שהיה מקום להתחיל להניע על שרשראות
וי"א לחכוו 4 יחמות עד שיהיו המובילים האלה.

וקורה שנייה, לא יכולנו כאן להכנס בדיוק ל"בנדיגו", אבל - בהחלט - יש מקום
לשנת ילותח מעשיה האם כל "בנדיגו" יוכל להתבצע ואם כן, כיצד - במקרה שהמצרים
נותחים בצליחה. הבעיות העיקריות יהיו קביעת המטרות, צילום המטרות,
הכנת כל הנדירות הקשורה לזה, שיטת הפיצוח.

סודי-ביותר

נושא ריכוזי תחמושת זה היה אמנם משחק-מלזמה, אני רק חושב שיש עימות מסויים. למרות שהבעיה נפתרה בצורה זו או אחרת, אני חושב שמשזו לא טוב, מאחר שהדרגים של הארטילריה, אלה שצריכים לשאת יום לדימה אחד, לניעשה, רק כ-40% מהרכב מנויד ויכול להגיע לכל העמדות. שאר הרכב 60% נסתמים - זמנית - ע"י רכב יר"מ שאינו מתאים. כתוצאה מכך שלא מאיישים את התקנים. בתרגיל פתרו את זה באופן זמני, לקחו את כל הרכב רב-המינוע של הגדודינו שלא התייצבו ונצלו אותם. בפועל, הדבר הזה לא היה מתבצע. יש כאן עיוות שנותן אותותיו. צריך להשלים בהקדם את התקנים של הרב- מינוע למתנייעים.

נקודה אחרונה שהועלתה לא פעם, ולדעתי, אי-אפשר לוותר מלעלות עליה

כאשר קיימת פתיחה של כוחותינו, ואנו עוברים לצד השני, לא ייתכן שנעביר גדודי ארטילריה אחרי שכל האוגדה עוברת. חייבים בשלב חדירה משוריינת להצמיד אליה בשלב מוקדם גדוד חביר, אחרת במלחמה הם לא יופעלו או שהסיוע יהיה מפקפק ויהיה קשה מאד להפגיש אותם עד סוף המלחמה.

האלוף ארן

אני רוצה לדבר על כמה נקודות -

אחת מהן - בעצם פיקוד הדרום ראה כבר בשלב הראשון את השלב השני, ז"א בשלב מכות-הנגד הוא כבר ראה את הצליחה. יש לי פה הערה, שאני לא בקי בדיוק איך היא התגלגלה, אבל לדעתי בהקצאת הכוחות להתקפת הנגד צריך כבר לראות את המצב הזה ולא ליצור מן מצב שתהיה לנו חטיבה שהיא גדוד מ-14, גדוד מ-401, גדוד מ-חט' 7 בפיקוד 275. זו היתה אח"כ הצעת שכלול. כמובן שאפשר להתגלגל כך למלחמה, אני לא אומר שלא, ואפשר גם להילחם כך, אבל כל הדברים האלה יעבדו הרבה פחות טוב, אם יתחילו לתכנן - בו-זמנית - גם את הצליחה וגם את ריכוז הכוחות. הדברים האלה יעבדו יותר טוב. במידה ולא נפגע באורגניות. אורגניות זה לא עיקרון מקודש, אנחנו די מאומנים לעבוד בצוותים שונים, אבל צריך לתת לזה - מראש - משקל יותר גדול.

הדבר השני מה שאני הולך להגיד עכשיו ילך יותר קל ויותר פשוט, אם נראה את מכות הנגד ככלל, באותם המקרים שהתפתחו כפי שזה התפתח כאן שהמאמצים המצריים הם צפוניים ודרומיים וזה די סביר שהדבר יהיה כך גם מבחינת התכנונים שלהם, שאת מכות-הנגד אנו שואפים להכות מהמרכז לצפון ולדרום, הנוונה למכות-הנגד הפיקודיות. אני, כמובן, לא שולל את הפתרון שאם זה תופס אותנו בשלב של בניין כוחות, שנאמר להכניס את התקפת הנגד מכיוון יותר בהתאם לקומבינציות אחרות של ריכוז כוחות כלפי שעת ה-"ש" וזה גם יקל על מה שאמרתי בסעיף הקודם, ולבנות כוחות, נאמר 162 תפעל מהמרכז כלפי צפון ו-252 כלפי דרום, במקרה הזה.

הנקודה השלישית - מובילים ושרשי-אות. כמובן שזה יצא מאד מלאכותי. אנו ורשים מובילים אם אנחנו בונים סד"כ, נהתראה כשהיזמה היא - כביכול - שלנו או שמספיקים. ברור שאם המלחמה נפתחת ע"י הצד השני, לזי דעתי, הכל רץ על שרשראות פוגש בדרך את המובילים, מתקצרים מרחקים, וזה חל - נעצם - על כל כוחות השריון. רכס של המובילים גדול ביותר משום שניתן להעתיק בעזרתם. צריך לזכור עוד דבר ומרחקים שלנו היום הם כל-כך קצרים... את המרחקים האלה עד התעלה עשינו, בסונו יזל דבר, ב-3 האוגדות. כך שאנו יכולים להרשות לעצמנו לרוץ על שרשראות, נמידה ואין מובילים. ערכם של המובילים גדול, והוא גדול גם בהשגת הפתעות אופרטיביות נתוך הגזרה, להעביר כוחות לצפון או לדרום, זה יכול להיות גם בתנועה בלילה וכו'.

אלוף פיקוד הדרום הסביר כבר את צרך הצליחה בגזרה הצפונית, על יתרונותיה נגלל חולשותיו של האויב, הן מהבחינה דארטילרית והן מבחינת יכולתו להכות מכות-נד. כל משחק-המלחמה הזה, אם היינו רואים את הציור ענו 3 החיצים שמתפתלים כאן יחורנית, הוא מצביע על החולשה הזו, שדיין אין לנו אופציה דומה בדרום ויכולה להיות לנו. בעצם, האופציה הזו תהיה דרומית. אנו יודעים היום שהצליחה הולכת ונעשית תר ויותר קשה בגלל סוללות וכו' בשני הצדדים. יכולת להשיג מהלך עקיף ולצלוח גיזרה הדרומית, זה להקיף ולהתייצב - אפילו דרך מקומו אלה - לא לזירת הפעולה, אבל יעורף. זה כמובן מתקשר עם כל הנחיתות הדרומיות יותר. לדעתי, צריך לשים לזה יום משקל גדול ביותר בפיתוח ה-סד"כ שלנו.

לגבי המשחק לדעתי, מבחינת תחושת המצבים, והיכולת לתכנן בצורה יותר צינית - הפריע השילוב של 2 השלבים יזוד. אתה לא יודע באיזה כוחות תגמור את תקפת הנגד, ואלו כוחות יצוותו אליך - זה נפתר כאן ע"שלב ביניים - אבל הפריע, אם הכוונה היא (והיא ברורה) להמשיך מה שיותר מהר ולצלוח, צריך לשחק את זה משחק ב-2 שלבים.

כל מה ששייך לצוותים, מפקדות ולאמצעי-צליחה ועוד כמה דברים כאלה, היו אן כמה מצבים בלתי-ברורים שהפריעו בתכנון המשחק הזו.

האלוף לנר

לדעתי, היו פה 3 בעיות אופרטיביות, ואני רוצה להתייחס אליהן.

השאלה הראשונה היתה מתי להכניס את התקניות-הנגד. זוהי שאלה גורלית. השאלה שנשאלת - לפי המצב שצוייר לנו פה - האם הגישה שלנו של היום תופסת. כמובן שיש היום פקודות בשטח שצריך לסכל כל ניסיון צליחה מצרי-מי די. לדעתי, המניע הוומיננטי בשיקול הזה הוא מניע מדיני ופחות צנאי.

התמונה שצויירה לנו פה היא שסה"כ היה סו"כ של 3 דיביזיות שהיו בצד ש'ינו. פה לא היתה שאלה של "צליחה רבתי או לא" - לסכל מייד. עשינו את זניסיון לסכל, הם בפנים, ויש להניח (שמענו זאת גם מהצבעוני) שהכוונה שלו היתה בנחות כוחות. אם כן, השאלה היתה אם זה במצב כזה, הכרחי להיות בהחלטה לתקוף זיידית או לוותר על עוד > דונמים ולצבור את הכח בצורה מסודרת יותר ולהכניס את התקפת-הנגד יותר מאוחר, נגד אויב יותר גדול, להשמיד אותו בצד שלנו ולמעשה, לעשות את המלאכה בשטח, שהוא קל לנו יותר משלהם.

התוצאות של ההתקפה המיידית היו 2 דברים -

אחת ציין כנר ברן הגענו לסלט בלתי-רגיל, בעניין צוותי-כוחות, במשחק זה עובד יפה מאוד, במציאות - אני קצת מפקפק אם הדבר הזה יפעל.

נקודה שנייה, לפי התוצאות - הכוח לא הספיק.

נקודה נוספת - הכוחות הצולחים היו כוחות מילואים, ולדעתי גם זה שיקול רציוני מאוד.

השאלה השנייה, הרצינית, שנשאלה היא

לאן להעביר את העתודה הפיקודית, שבמקרה זה זו היתה חטיבה 7? אם הפיקוד החליט לראות את הצד הצפוני כמאמץ עיקרי, לדעתי היה בהחלט אפשר לסבול פה. אנו כבר הגענו למעברים, לפי הנתונים בתוך המעברים היו לנו 2 גדודים תקינים, אני חושב שהיינו מחזיקים, עם הפסד של עוד $\times$ ק"מ מאמץ, לדעתי, היה צריך להעביר את חטיבה 7 למאמץ הצפוני.

הנקודה השלישית שרציתי להעלות היא

בזמן הצליחה המצב האוירי היה שקול. השאלה היא אם אנו רואים צליחה אפשרית במצב אוירי שקול.

האלוף אריק שרון - נושא הלקחים -

הנושא הראשון -

האם להכות מייד או להמתין? - אני בדעה שצריך להכות מייד. בנושא הזה - יש גורם מדיני, אך לא רק גורם מדיני. אני חושב שאסור לתת למצרים אפילו למשך מספר שעות - הרגשה של הישגים. אנחנו מכירים את הניסיון במלחמות - יש גורם פסיכולוגי ממדרגה ראשונה בעובדה ששום דבר אינו יציב. ברגע שאתה מתייזב, אני לא מדבר ברגע על קידום ארטילריה וטילים. גניח שבזה הם היו מתקשים, וכמו שאנחנו עשינו תרגילים בנושא זה. לא צריך לתת להם ברגע אחד של מנוחה, ורגע אחד כדי להתארגן ולפרוץ לפי איזה שהיא תכנית. צריך מייד לתקוף נגד.

אני חושב שהדבר הזה קיים ותופס - החל מהדרג של התקפת-הנגד הפלוגתית, שאנו רואים אותה כחצי שעה לאחר ניסיון של צליחה, דרך התקפות הנגד הגדודיות - במצב של שעה וחצי אחרי צליחה, ולהתקפות-הנגד החטיבתיות או האוגדמיות. ואסור לחכות - בשום פנים ואופן.

אני חושב כאשר פורצת מלחמה. ולנו אסור לתת שתקרה מלחמה - הכרובה בהרבה אבידות מצידנו. אסור שיהיה איזה שהוא מצב מלחמתי מבלי שאנחנו נגיע בעקבותיו - להשגים רציניים.

הישגים רציניים הינם בתחומים רבים כבושים טריטוריאליים (אך זה דבר שאין אנחנו זקוקים לו כיום בגזרה הזאת), הישג נוסף - נושא של השמדת כוחות רצינית - גדולה.

זו לא רק בעיה ערכית אלא גם בעיה יהודית. נניח שאויב עבר, ואנחנו תקפנו אותו מייד, (וזאת גם דעתי שצריך לתקוף מייד), והשמדנו כ-300 טנקים, למצרים יש היום למעלה מ-2000 טנקים, המצרים נכנסו לקו השני ולמחרת בבוקר היה המצב כפי שהיה קודם - מפגיזים וכו'. מבחינה יהודית מורלית - פנימית, מחשבות שלנו לגבי הסדרים וכל דבר אחר, לפי דעתי מושפעים מהנושא הזה. לכן, אם אנו ערוכים למלחמה, אסור לנו ללכת למלחמה מבלי שנגיע להישג לגבי השמדת כוחות שתהיה לה השפעה ארוכת טווח. לפי דעתי, השמדת כוחות בקנה מידה רחב, יכולה להיעשות רק כאשר נמצאים בצד השני, ולא ניתן לעשות את זה בצד שלנו.

כדי שאנחנו נהיה מסוגלים לעבור מהר ככל האפשר לעבר המערבי של התעלה, צריך לוודא כנזרה אחת שיהיו מספיק כוחות כדי שנוכל להגיע לקו המים. במקומות האחרים, צריך בכל זאת להמצא במצב של מניעת הישגים, ופה אנחנו נמצאים קצת בניגוד. זה נוגע למה שדן אמר קודם איפוא להפעיל את חטיבה 7.

המקום הנרחב לנו לייליחה הוא בגזרה הצפונה עניי זה דיו ברור .
ה"ל הינו צבא מתורגל ומלחמ , מכל הסוגים , צו'ל ווא צבא שעב' דרך יצוע את כי
רות הקרב , פרט מלעשות צליחה - היום , שלב קריני הוא מעבר המים , בירת הכוח - נצד השוי .

לנו זה חשוב , לבצע לפדות אז האקט הראשוני , ול צליחה , במצב , שאנחנו לא
וזה נטויים למתקפות הנגד בעוצמר של מאות טון , הייתי אומר ורגעים הראשונים של
בירת כוחות .

אנחנו בנושא הזה רואים היום בגירה רק 2 מיונות שהנו במוטאטוס עכזה אחד הוא
גזרה הצפונית , והשני - בגיזרה שונדרם לסואץ

אנחנו בגזרה שמדרום לסואץ מסיכונה אחרות , לא היה לנו אפשרות לבצע את הדבר
זה , לכן , אנחנו מחפשים את המקום הווח לנו ב יתר כדי לעזור לצד השני .

יש פה נקודה שנייה - איפוא מטוכן לנו ותר שהאוינו ישיג הישגים? אני אומר ,
ימי דעתי , הגיזרה הדרומית - נושא המיצרים , ושטח ההררי הזה , בעיקר כשיש בו כוחות
של קומנדו וכו' . בעיני , הישויים בגיזרה הזאת הישגים שלו , הם יוחר מסוכנים . כי
באן האויב עלול להיאחז . יש כמה להיאחז . בשטח היפוני זה בריו . אז זה יקח עוד שיעו ,
יצטרכו עוד גדוד טנקים עוד חטיבת טנקים , אין כאן תוואים שמונעים אותנו לתקוף בכל
מקום .

ואני הערכתי שנתנו מספיק כוחות , ז"א כונספציונאלית בוור לי , שצריך לרכז
בגזרה זאת את המהלך העיקרי . להערכתי , ותנו , אך יכול להיות שנתנו פחות מדי , אבל
במקרה כזה - אפשר לחשוב על תוספת של כוחות נאן (בדרום) . אך צריך לשקול את הנושא הזה .

הבעיה פה , היא לא בעיית המיצרים , אפשר להויע פה - עד שפת המיצרים ולהמשיך
ישר לרפידים . זהו שטח עביר . אבל , בהחלט צריך לוכז , נמקום שרוצים לצלוח , את
המאמץ העיקרי , כדי שאפשר יהיה לעבור .

נושא נוסף - ציוד הגישור .

אם אנו יוצאים מתוך נקודת השקפה שאויב יכול להגיע להישג כפי שהוא הגיע , אז
נל מה שאנחנו חושבים היום על מיקום ציוד הגישור , מבלי לגלות היכן ציוד הגישור
ממוקם אצלנו היום , אז אנחנו מנסרים את הענף שאנחנו יושבים עליו . ולכן , לפי דעתי , למרות
שאנחנו חושבים שאלה הם הישגים אשר מעבר להישגים הסבירים , אבל אני אנסה להתייחס
לזה כאל דבר אפשרי , ונדמה לי ש-צה"ל נתן לזה נכשיו פתרון , על ידי ניוד
ציוד הגישור , לכן ציוד הגישור לא צריך למקם אוור במרחקים הקצרים כפי שהוא מוקם
אצלנו היום , ברגע שהוא יהיה מנוייד אז אין שום ויבה שלא להחזיק אותו 30 ק"מ מאחור ,
ולהגיע לכך שהציוד הזה לא יינזק .

נקודה אשר דיברתי עליה קודם - אנחננו חלשים בנושא של קיום מותחן וזכרנו

אוגף, אפילו במערך בעל היקף קטן יותר

אנחנו חלשים בנושא הזה ב-2 תחומים -

1) בנושא הכלים למעבר של חציית מעברי מים רחבים יותר כמו מונץ סואץ, אשר הפיתרון צריך להיות ע"י פיתוח גשרים למעבר מכשו"י מים רחבים יותר

2) מיקום הכוחות - אנו יכולים להגיע תוך כדי המהלכים לביצוע. יד נמה ותרגיל זה בגזרה הדרומית ב-21 לחודש במרחב שלמה, הכל היו בשליטתנו וזוור יכולנו. לו היה לנו כאן כוחות, בהחלט ליצור אפילו רק איום לוור המפרץ כלפי איזור סואץ ע"י מאמץ שיגיע מדרום.

הדבר הזה מחייב בצד אותו סד"כ: של נחיתה, הנחתה, גישור וכל הווה שנוצרת קודם מחייב פריסה שונה של טנקים. ואנחנו בהחלט רואים פריסה של חטיבת טנקים בשארם א שייח, או רובה בשארם א=שייח, וחלקה באילת, שהיום יש זרך טובה גני, וט להשאיר גם זרובה באילת, וזה לכל מיני מקרים כמו חסימת ציו, אז יש להח, וזו אותו העיקרון שהעלנו כאן - בהעברת כוחות מרפיח לגזרה הצפונית, חסול כל גני מטורני, כמו חיסול כוח הנחיתה באל עריש.

הייתי אומר 2 גדודים בשארם א-שייח, גדוד באילת נראה לנו, שזה זור טוביו, בכל מקרה שיהיה כוח שיכול לבוא לידי בטוי במאמץ סביר מדרום.

יש לנו בעיה של תעלת החייץ, למרות ההוכחה שזה דבר מגביל, ונצטרך אן נצטרך שמנהלת התרגיל יצרה אותו, אבל אני עדיין אומר במצב כזה - לא לוותר על פריסה ואופן על הנושא הצפוני בגלל היתרונות בעת הצליחה ובגלל אפשרויות של אה שוה הפסקה של לוחמה. גם האפקט של הישיבה שלנו כאן בצורה כזו, היא משנה את המניע מקצה אל קצה.

לכן אני חושב שצריך להמשיך ולהתמיד בנושא הזה של ראיית הצד הצפוני בנוקם עדיף לצליחה.

נושא מובילים - דובר כאן.

נושא ארטילריה - אני בעד ארטילריה. אני רק חושב שאת הארטילריה צריכים למאמצים מרוכזים עיקריים.

לדוגמא מאמץ עיקרי מרוכז זה נושא של צליחת התעלה. במקרה הזה, צריכים לנו 2 גדודים ארטילריים שיתן את אותו ריכוז אש רציני למשך שעה שאותה איחנו צריכינו ברגע ש-300 טנקים רצים בשטח, בעיני רצים פה 300 קנים ארטילריים, זרובה יותר טובים.

יש בעיה נוספת שצריך להעלות אותה כאן, ואנחנו ה'נו' ו'ר' הזה, הצעה של אחד ממפקדי האוגדות ללכת כאן במאמץ ארטילרי פיקודי, בג'ל וצורך לסייע לכל הכוחות, כי בדרך זו כולם יכולים להסתייע.

אז הרעיונות האלה שעדיף להעביר ארטילריה על פני טנזי, ושצריך לקחת את הארטילריה, ולהעביר אותה אל הכוחות, אני אומר, אם אני יכול להעביר עוד 50 טנקים, לצד השני, אם יכולת המרון כפי שיש להם, המצרים, לא יבזינו כי יירה עליהם. מי שכן הם יבחינו - זה שכוחות מגיעים לעורפם במהירות הגדולה ביותר, ולכן אני אומר שאסור לנו להיות משועבדים לנושא הארטילריה, לא צריך להגזים בנושא הזה, יש לה חשיבות - בשלבים מסויימים, בשלבים אחרים - יש לה חשיבות הרבה יותר קטנה. החשיבות תגדל מחדש לקראת השלב הבא, אך לא יותר מזה.

נושא של איגודי כוחות - זה בהחלט דבר לא טוב. יש גם להניח שהדברים היו מתיישרים בעצמם העובדה, שמפקדי האוגדות ישנם וגם הם עומדים על האינטרסים שלהם.

אבל ישנם דברים אחרים. אנחנו היום פרוסים לדוגמה יש לנו חטיבה אשר היא יושבה קדימה, נניח שאנחנו רוצים היום ללכת ולחלק את הגזרה ל-3 וזרות חטיבתיות כמו שעשינו פה, ולא רק 3 גזרות חטיבתיות, אפילו אם נצטרך לחלק גזרות ל-2 וזרות, אז אני אומר, בשלב מסויים פה לפי דעתי, לא לבצע. זה לא צריך להטריד נתוני את מפקדי האוגדות, באופן טבעי הם היו מקימים צעקה, אז היינו מנסים ליישר את מה שנתן ליישר, אבל כוחות שנמצאים במגע - להביא אותם מדרום לצפון, או מצפון לדרום רק כזו שהם יהיו במסגרת שלהם, בנתונים של הישגים כאלה של האויב - ברצון לעבור למתקפה כל כך מוקדם, נדמה לי שיכול להיות פה מצב כמו שנאמר פה - כמו הסלט שנוצר כאן.

נושא בנדיגו - נושא בנדיגו בהרכב המלא שלו אוירי ויכשתי, אפשר לראות אותו ב-2 מצבים -

מצב אחד - שאנחנו פותחים במתקפה (דבר שאינני רואה אותו כדור סביר אך הוא יכול לקרות) או במצב שני - שהמלחמה מתחילה במאמץ נוסח "מלחמה ההתשה".
באגף שנוצר מצב של תזוזת כוחות - אתה עלול לומר מראש ואין פה לבון לארטילריה. אין אפשרות פה, בלהט הקרב, לייצור את כל העמדות שנקבעו לבנדיגו.
נראה לי שהצבת חטיבה 7 בסיני מאפשרת לסכל נסיונות צליחה מבחינת יחסי הכוחות והיא נותנת זמן ומרחב לצבירת סד"כ. כח כזה, כוח של 300 טנקים בויני נותן לנו את האפשרות לשבור מתקפה, לא נותנת לנו אמנם, לעבור לצד השני, אולי רק בהישגים קטנים, מצומצמים, בגזרה הצפונית שגם הם חשובים - אבל נותן אפשרות של סיכול ובלוימה של הכוחות.

דרגי ארטילריה - זה ברור, אם כי מצבנו זי"ו זי"ס הרבה יותר טוב, אבל לא היינו מצליחים. הבעיה היא שקיימת אפשרות שצוותי זי"ו זי"ס, בהחלט, מי שלא יהיה מסוגל לרדת מהציר - הוא לא ירד. גם פה אני נזמנן ואני יודע שיהיה זה חשוב, אבל כל הדרגים האלה מונעים כאן התקדמות של חטיבות נק"ם ונצ"ו וכוחות שצריכים לעבור, הייתי מוריד את הארטילריה קצת הצידה מנצ"ו ונצ"ו כוחות שיש להם יכולת לוחמה נידת, וארטילריה - יש לה נידות - אבל אולי חזו נידות, היא נגררת אחרי כוחות.

אם רוצים לעמוד בלוח זמנים כזה, צריך לדע ר יוק"ו כל האפשר, לסיני, גדודי הנדסה, כי כל הנושא של קיום נישור וכו', אוזו זמנן בו אונם כאן, לפי הנתון ב-18 לחודש.

אותו הדין גם לגבי צמ"ה. נושא של צמ"ה כדא שנוניה ראליונ בנושא זה. אני שמח על ההתקדמות שישנה ב-גי"ש, כל הנושא של טרקטורים זה טב לעבודה היום, אבל אם נצטרך לעבור תחת אש, לעבוד עם טנקי דחפור.

נושא של מת"ק רומני - אנחנו רואים הצלחות ניסון זהה.

בסה"כ אני חושב שיש כאן מספר לקחים קרוינ ליום שאנחנו רואים אותם, שרק חוזקו, אבל אנחנו ידענו אותם, אני חושב שכב שזונונו על הורטאים האלה מחדש, ולמדנו אותם מחדש.

צריך לציין שהתרגיל נוהל ברוח מאד טובה, ובזיונה נעימה, כולנו נהנינו וכולנו למדנו.

זאלוף גונן

אני רוצה לומר את הבעיות העיקריות, אך לא אחזור על מה שנאמר כבר. הבעיה העיקרית הראשונה – היתה התקפות הנגד מתי? וכאן אני רוצה לומר, שיכולה להיות אפשרות שהיה לחץ מדיני להפסקת אש אחרי הצלחה חלקית מצרית. לכן הווקפות הנגד, הכרחי שיהיו מיד עם כל כוח שישנו ביד. כי זו בהחלט יכולה להיות זמטרה של המצרים, לצלוח, להשיג מעבר, אולי לא כל כך עמוק, אפילו חלק, להשאיר עם זה.

עניין של הדרוג בצליחה האם לחכות עוד יום-יומיים עד ש-143 תגיע? או לצלוח עם 162, ולחכות עם הצליחה של 252 שתהיה צליחה בו-זמנית של 2 האוגדות. אני חושב שצריך – לא לחכות, ולצלוח. כמובן, באם ישנו האישור המדיני – וכאן נתנו אותו, לחכות ולא לצלוח מכיון שבעצם היכולת של האויב לרכז עוצבות שריון נגד מקום צליחה אחד – דבר שלא יעשה אם יהיו 2 צליחות בו-זמניות, מקל על החדירה בצליחה זשניו. אז אם כן, יש צליחה ראשונה והאויב ריכז נגדו 2 דיביזיות של טנקים, זה זקל ע' הצליחה אח"כ של 143. לכן אני חושב שהדרוג הוא חשוב.

יתרון נוסף שהדרוג נותן הוא רכוז 3 אגדים ארטילריים בצליחה, רכוז מלא. בעניין התקפות הנגד דבר נוסף – וכאנאי מתייחס למה שאמר דן, אני חושב שאפשר עם הכוח והסדירים לבלום, בתנאי ש-7 נמצאת למטה, בלי 162. ואז כש-162 באה, אפשר לעשות את התקפות הנגד האלה אפילו עם החדירות שהיינה בעצמה כזו, אבל צריך להיות ברור דיוק מבחינת הסד"כ איפה בולמים ואיפה תוקפים. כלומר, מאמץ של התקיפה ב-2 האיזורים בסד"כ הזה – קשה.

הבעיה הבאה היא – אוגדה 252.

אני חושב שהבעיה היא כזאת בהנחה שהגשרים מפורצים למרות שאפשר לומר שיש זיכוי 'תפוס גשר. אך יש אפשרות שלא. זאת הבעיה! וזה קשור גם אם איפה 'צלוח – מהצפון או מהדרום, ולאן להשקיע את אוג' 252?

אז כאן אני רוצה לומר – שאני בעד צליחה מהצפון גם במקרה שיש סיכוי שיפוצצו את הגשרים. כי בענין המערכת – יכול להיות שיש חסרון בצפון, אבל מבחינת הבעיה הטקטית של הצליחה – יש הבדל גדול בין הצפון והדרום, מכיוון שהאויב דליל בצפון, וגם השטח מאפשר צליחה יונור מהדרום. ואני חושב שהצליחה ניתנת לפתרון. הבעיה המערכתית העיקרית היא כאן אחרי שיש צליחות ולאויב יש סד"כ כזה גדול, איך פותרים את זה? אז כאן, אני רוצה להצביע על 3 דברים –

1. חסר לנו, ועמדו על זה כולם, המהלך מדרום. צריך לעשות איזה שהוא מהלך, שישנה את שיווי המשקל שלו. המהלך הזה חסר – ואני חושב שצריך להקדיש בצה"ל מאמץ כדי שנוכל לעשות אותו. זה מחייב 2 דברים –

א' כמות יבוצעו בה - אני מקווה ש-סיון - ה-ג"ש על דוברות יצליח
 (ב) מכרם הוריו את 274 לאילת. כי אם האמצעים של הנחירו ידיו, צריך אנו
 21 קוב ליעז (כשאדבר על שארם אדגיש מדוע צריך את 274 לאילת)

אני מנח, וההחה לפי דעתי הגיונית, שיהיה פשוט יותר להטיס צוותים לאילת
 מאשר לשארם, אני ידועה מנב שקומנדו נחת ויש אש בסביבות שארם.

2. דבר שיש שיכול לשעת את המצב הזה והפתרון לפי דעתי אפשרי, אם לא, נצא נתוך
 זנוד שהצבא המצרי יומוטט. (אני מציע שבתכנון השלב הבא - לא לצאר מוונן הנחה
 שהצבא המצרי יומוטט למרות שזה יכול להיות).
 זה העניין של הדלתה - האווטו סטרדות של הדלתה נחשבות לבעייתיות עם הרבה גורים
 והרכה מעבירי זינו, יש תכנון מבצעי בפיקוד לשלוח חטיבה משוריינת בדלתה, לפי דעתי
 במקרה של כפוזויר לחשב על מהלך אוגדתי - דרך הדלתה.

אם אתה נא יזקזיק שוה כאן (מראה על המפה), או לבנא, זה נותן לך אופציות מבאן
 לביול'יס ומכאן ליקוזיר, אפילו אם לא נלך על קהיר, עצם הופעת הרבה טנקים באיזור
 היה, זונרח לו שפיע על הפעילות של עוצבות השריון באיזור הזה.

הדלתה - הוא כמו האלפים של חניבעל, אף כובש עוד לא עבר את הדלתה, והצלוח.
 זינו יש אוטוטרות ולפי דעתי, הנושא הוא אפשרי.

ק ק ת י מ

שארם א=ג יוז - יש תנאי אחד להחזיק בשארם ואם התנאי הזה מתמלא אז החזקת שארם
 היא פשוטה. האם צוותי הטנקים של הטיראן יגיעו לשארם? אם הם הגיעו אז היום אין
 למצרינו שום סד'כ וצינו בסכר שיכול להזיק לשארם. אם יש גדוד טנקים בשארם פעיל,
 אז כמו שהפיקוד עשה כאן עם מרש"ל, בפירוש - זה מעשי, הגיוני וסביר ולא סיכוני,
 כתואי זהם יגיעו, ולכן אני אמר בכדי להבטיח שהם יגיעו, צריך להתזיק גו טנקים כאילת,
 כי אני זושב שיוול להידו מצב שהם יוכלו להגיע בטיסה או באוטובוסים לאילת ולא יוכלו
 להגיע לשארם - זמן טו.

נונה לי שד'יבה 99 לא וזשפיעה מהותית על החזקת שארם, כמו הטנקים שישנם בה,
 ואני מבליץ את 19 - להכניס אתה לתוך המכונה של הסבה, ולהפוך אותה לחטיבת חש"ג
 לצו כי ה-סד"כ, לכ שיגיע התור שלה, לפי דעתי איננה הכרחית להחזקת שארם.

בעניין "בנדיגו" - אני מצטרף לאלה שאומרים שזה מחייב בזיקה חדשה. אנחנו נלך על "בנדיגו" לפני שהם יצליחו. זה תנאי - ואת זה אנחנו נעשה. אבל אם מאיזה סיבוך לא נוכל, אז אם יש צליחה - צריך לחשוב מה אפשר לעשות במקום. כי מה שמתוכנן - קשה מאד לעשות אם יש צליחה מצרית אפילו, אם היא הרבה יותר חלקית ממה שנעשה כאן.

מקום ציוד הצליחה - לפי דעתי, גם אם תהיה צליחה חלקית, ציוד הצליחה ולך, יש לי הרהורים - אם תהיינה באמת התקפות נגד כבודות, האם יהיה אפשר להכנס לצליחה לפני 24 שעות אחרי שזה יגמר. בגלל פתוח של סיוע וסיוע אויר וכוחות להתארגנות, על זה צריך לתת את הדעת.

הדבר השלישי. שמשנה את המהות של החייץ כאן עלה רעיון חדש, הפיקוד שם גשור על הפירדאן, אני חושב שזה משנה את המצב של החייץ, מאפשר העברת כוחות צפונה או דרומה (סביר יותר דרומה), הרעיון הינו מבורך וצריך לחשוב כתכנונים האופרטיביים הבאים לתכנן אותו מראש. אולי לא להעביר את הגשר מהצפון לדרום, אבל מראש להניח כאן גשר בכדי שנוכל לנטרל את החייץ אם הגשרים יהיו מפוצצים. וזה משנה את המהות של החייץ.

על נחיתה - דיברתי.

הערכת המצב - בתרגיל כזה לא נראה צורך ואפשרות להנחית כוחות צנחנים, ברמה של בסיס מוצק חטיבתו להשיג הישג ברמה חטיבתית, ואני חושב שהתפעול האופייני שלה אם יהיה - זה מה שעשו באיזור עתקה חוליות, פשיטות, תצפיות, הרבה יחידות קטנות ולא מאמץ חטיבתי בגלל כמויות הרבות של השריון שישנם בגזרה.

ציר נוסף לסיני - אני חושב שצריך לתת את הדעת, ולפי דעתי, מהר - גם אם הציר הצפוני לא יפגע. ואם הוא כן יפגע - אז זה עוד יותר מדגיש את העניין.

היתה פה עבודת מטה רבה, ולפי דעתי, מדוייקת בכל המפקדות המתורגלות, עקבנו אחריה במידת האפשר, ויש הרבה מאד לקחים למתורגלים עצמם - שלא עולים כאן בסיכום, בכל מיני תכנונים של צליחה, ריכוז כוחות, של הגדסה.

דבר אחרון שברצוני להעיר לתרגיל: תוך כדי התרגיל התלבטתם אם צריך את האוגדות כרמה מתורגלת שנייה או לא. כי סה"כ הפיקוד היה מתורגל יותר, מפק" האוגדות - היו שלבים שלא. אני חושב שצריך. הבעיה של התקפות הנגד מוכיחה: כשיש אוגדות יש איזון חוזר - והרברים מתלבנים אחרת. מה שאני בטוח הוא - שצריך שהתרגיל יהיה קצר יותר. התרגיל היה ארוך מדי, ולפי דעתי, צריך לשכלל את התרגילים הבאים, לתת בעיה ראשונה - לא על חשבון לוח זמנים של התרגיל, פיקוד יתכנן לו - שבוע, שבועיים מראש, כי כאן המעיה היא לא לחץ זמן, אלא עבודה מדוייקת.

נבוא רק לחתוך מצבים, תרגיל כזה צריך לקחת כיומיים מקסימום ולא יותר. ולחצת נמצא את הדרך ונעשה בתרגילים הבאים.

ל

יש חשיבות רבה במשחקי מלחמה, כי זאת השיטה הטובה ביותר לתחימת התכונות
זיכיים, צריך רק לדעת מה יותר ללמוד ממשחק מלחמה, מה אי אפשר ללמוד ממשחק
, ומה אסור להסיק ממשחק נלחמה. אפשר לבחון את התננון כלומר אתה קונה ראייה
וללת במשחק מלחמה כי נכנסים לפרטים שאולי בשעת התכנון ראו אותם כמהלך כולל,
יריך לתרגם אותם בשעות, בלוח זמנים, בפקודות מפורטות בהתפתחות התוצאה, ואז
ול ראייה יותר כוללת וכתוצאה מזה יותר מפורטת, יותר כוללת - מצד אחד, יותר
ז בפרטים, והיא בסה"כ - יותר מדויקת, לגבי התכנון האופרטיבי.

אפשר להסיק ממשחק מלחמה לקחים בעניין הכוח, פריסת הכוח, כמות העוצבות
יו כדי להגיע לפיתוח אופטימלי של סדר הכוחות במקרה של מלחמה כזאת. אי אפשר
לקחים אופרטיביים שהם תוצאה של מעים - ואסור להגיע למסקנות, של הישגים
וממשחק מלחמה. כלומר, היעו כוח של לוח זמנים, של מספר אבידות, באיזה מהירות,
יגענו תוך כך וכך ימים, את זה אסור להסיק מתוך משחק מלחמה, ואני, יש לי הסתייגות
ת ממידת ההישג, מהירות ההישג ונוחיות ההישג כפי שיצא לנו פה, במשחק המלחמה

הזו המסקנות בעניין הכוח - אנחנו שחקנו פה רק את הדרום, כך שאני - מזה אינני רוצה
לפתח את המסקנה הכוללת, כמה אוגדות צה"ל בכלל צריך? אבל אני בהחלט מבחין,
מצבים מסויימים, יכולות לא להספיק לנו - 3 אוגדות, כלומר, אני רואה, כתוצאה
ק הזה, 3 ואריציות -

(שאנחנו מסתפקים ב-3 אוגדות כשחלה עלינו הגבלה מדינית ואנחנו איננו יכולים,
בשום מקום, להוצות לא את התעלה ולא את המזרח? אם נהיה רק בהגנה, אני סבור
ש-3 אוגדות תספקנה, ועוד חטיבה 274 - זה סד"כ הגנתי שיכול להספיק.

אם נרצה לעבור לצד השני, או אם נוכל לעבור לצד השני, מבחינה מדינית, בנסיבות
מסויימות - אלה יכולות להיות 3 אוגדות ועוד כוח משימה הבנוי על 274.

בנסיבות מסויימות - יהיה רצוי שתהיינה 4 אוגדות קו, ואת זה ניקח בחשבון בסה"כ
האוגדות שיש לצה"ל ובפריסת הכוח - הן בפריסת 274, הן בפריסת האוגדות - דבר
שאינני רוצה לפתח כאן, והוא בהחלט נותן כמה השלכות לגבי תכנון הפריסה.

ומסקנה השנייה - העליונות האוירית, שאין פה שום לקח חדש, אלא אימות שזהו
יה צלחה במערכה מסוג זה. התנאי לבלימת האויב, כי כל הדברים שפ"מ תכנן כאן
זוטיבה למטה, לשארם, כל מיוי מהלכים מסוג זה, הם ריאליים - אך ורק אם לנ-
יונות אוירית.

אם לנו יש עליונות אווירית, זה "קאלו ארי", ורו חטיבה ב-א-טור, או איפה אחר, היא תרד ותרד מן העולם. כלומר העליונות האוירית היא תנאי, גם במשימה חיה במבצע כזה, ובודאי גם להתקפות. כלומר - אין כוח שום לקח חדש, יש בזה יתרון לשיטת בניית הכוח, לחלוקת העדיפויות, לפי זמננו עושינו את זה בתוכניות הבאה וכלומר ל-5 השנים הבאים.

מכאן יש לי שאלה לגבי "בנדיגו", כוונתה מוסד דוו המטווי של התרגיל הזה, וזה הזאת לא באה לידי ביטוי, ואנחנו צוינו לבחון את זה פעם נוספת, לא במשחק וכו' בדיון.

דיון זה לא מבצע שאם יצא לנו - אז בינו אותי, ואם לא יצא - אז לא בצענו אותו. דיון במלים אחרות, פרושו, שאנחנו רוצים ואחזו השלבים המוקדמים של פיתוח יחמה את הצורך בהשמדת מערך הטילים כדי לזכות בחופש פעולה אוירית. ועל זה לא חיי רוצה לדלג בשום תנאים של פתיחת מלחמה כדומר, אני בהחלט חושב שקיימת ישרות שאנחנו, אם תהיה לנו התראה מספקת של - 48 - 72 שעות לפני הצליחה, כאשר וזיל הצליחה, אנחנו נטיל על כוחות הקרקע, על חטיבות המשוריינות להכנס למגע, ולום, אם פחות סיוע ארטילרי ובלי סיוע אוירי בשלב ראשון ונתאפק. בשלב הזה נעשה והמתקפה האוירית הגדולה - על מערך הטילים מחוץ הנחה - שזה יקח לנו כמה וות, נחזיק פה מעמד כמה שעות, אבל נחסל ראשון יסודי את מערך טילים, ואז נזכה ופש פעולה.

חופש פעולה - שיתן את הדיוידנדות גם לנכי המשך הלחימה, אז הם יחטפו ות התקיפות האויריות המאסיביות בעוד איזה זמן, וזה יפתח לנו את אפשרות הפעולה בשלב הגנתי וגם בשלב ההתקפי. האם זה בדיוק "בנדיגו" - ואיך הוא משתלב, אינני קובע כרגע, כל זאת היא נקודה שנצטרך לתת לה פתרון בכ"צ צורה של פתיחת המערכה. שמדת הטילים וזכיה בחופש פעולה לכוחות האויר.

מסקנות אופרטיביות נוספות - אני רוצה להתייחס לענין צפון - דרום. לנו יש כאן ויה אחת, היא לא רק בעית יחסי כוחות. כשאנחנו מדברים על יחסי כוחות בינינו לבין היריבים, אז אנחנו די בקלות לוקחים על עצמנו, לדבר ויחסי כוחות של 2:1, 3:1 וזה נמוך. אני לא מודאג מזה שאני רואה פה בוח רסדר וודל של 100 טנקים - 150 טנקים, ועומדים מולם 200-250 טנקים - אני אינני מודאג.

השאלה המדאיגה אותי איננה יחסי כוחות אלא חופש התמרון. הפריסה והגישה לקרב. וומר, ההיערכות לקרב. מדאיג אותי יותר ויחסי כוחות לרעתינו, בסדרי גודל שאמרתי ין, מדאיג אותי יותר חוסר התמרון, הגישה העוקפת, הוצאת האויב משיווי המשקל. כי אומר על יחסי כוחות נחותים כשיש לי אפשרויות בכוחות קטנים, יחסית, להוציא אותו משיווי המשקל, לתקוף אותו במקומות הבלתי צפויים, לעשות מהלכים בלתי צפויים, ולהכתיב את הקרב כפי שאני רוצה אותו.

אני מודאג מיחסי כוחו ז יותר כשזה בא אחד בתוך השני, צליחה מול כוח, אנחנו מכניסים את אוג' 143 בעקבותיו ז' אוג' 252, ממול עומד כוח אחד משוריין, נכנס כוח שני משוריין, אנחנו דוחפים כוחות ז מול זה, גם אז נעמוד ביחסי כוחות נחותים, אבל אז אין לור היתרון העיקרי שבזכותו אני נוזכן ליחסי הכוחות הנחותים. אין לנו התמרון, ההוצאה משיווי המשקל, ההפתעה והשגת אפקט רול באמצעות כוח קטן. לכן, אני מגיע ל-2 מטונות כאן -

א אני מחשיב את ז האגפים. אני חושב שהאגף הצפוני הוא חשוב, בגלל התנאים, היחסית, יותר טובים מכל מקום אחר, שבו אתה יוצר את הכניסה הראשונה ואתה מחייב אותו להיע יכות מול הצלחה ראשונה שלך. הוא חשוב למרות המגבלה שאני מכיר בה, שאתה עלול להגיע כפי שהגעתי במשחק הזה, לשלב מסוי מ, שהוא לא מאפשר המשך פיתוח הכוח. הוא חשוב מסיבה נוספת - מסיבה פוליטית. אני אינני יודע באיזה נסיבות תהיה מלחמה, (אני אתייד ס לזה בסוף), ומה אפשר יהיה לעשות כאן, ומתי זה יתפס, אני לא מתעלם מחשיבו ו הישג אחד קל, שוכנסנו כאן ויצרנו עובדה, ויכול להיות שכאן נגמר העניין, והו זול יותר מאשר פו יסה במקום אחר או בגזרה המרכזית. כאשר אני מצרף את כל היתרונות האלה יחד - אני אומר אני מקבל את הגזרה הצפונית, כמקום המיועד לחדירה, ויצירה העובדה הראשונה דבר זה גם משמש לי אלמנט אחד ממה שאני מחפש וזה התמרון, הגישה העוקפת והאוגפים של הכוחות.

ב. הדבר השני - שחסר לי במשחק הזה וזה אימות בשבילי, כי אנחנו חושבים על הבעיה הזאת כי היינו ערינו לה לפני שנתיים קראנו לה "נמר" כבר אז, וזה היכולת לפתח מהלך מדרום. כשאני אומר מדרום - אינני יודע אם זה קרוב יותר או רחוק יותר, או זה מצידו השני של העתקה, או שזה יותר נמוך, למטה, או דהירה לאורך החוף, אבל יצירת בעיה באגף האחר של האויב שניתן לפתח אותה, להגדיל אותה, ליצור איום שמחייב אותו לשנוי פריסה, שמחייב אותו - בהעברת כוחות, שמוציא אותו משיווי משקל, כי בזה יתווננו. שהקרב מתנהל לא כפי שהוא צפה אותו - לא אחד מול השני, אלא באינפוביזציות, בתמרון בכוחות, ובכל אלה אנחנו הרבה יותר טובים. אם גם יש לנו עליונות אוירית - הרי העברת כוחות ממקום למקום זאת היא ההזדמנות האידאולית לגמור שיירות ולגמור חטיבות ולגמור כוחות. אם הוא ערוך כאן כפי שהוא ערוך והוא נאלץ לקחת חטיבה משולבת ולשלוח אותה למטה, כדי לסתום פריצה בלחי צפויה זה בדיוק מה שאנחנו צריכים, כי בהזדמנויות כאלה, חיל האויר יכול להשיג את ההישגים הטובים ביותר כנגד כוחות היבשה.

לכן אני אומר - אני נן בעד הפריצה הצפונית ופתוח אמצעים אם כל הכרוך בזה כדי שתהיה לנו אופציה דרומית ואופציה שהיא קשורה בנחיתה.

יש כמה מסקנות שהוזכרו כאן, שהם לא פונקציה של משחק מלחמה. ידענו זאת לפני משחק המלחמה, אנחנו עוסקים בהם, אחד הוא עניין המובילים. במובילים מצבנו לא כל כך טוב, אבל הוא הולך ומשתפר - יש תכניות והוא יהיה יותר טוב, במשך הזמן.

ישנו עניין הציר של קצימה, גם זה לא פונקציה של משחק מלחמה, אני חושב שצריך אותו. השאלה היא אם יהיה לנו כסף, יתני וכמה כדי לעשות אותו, אולם זוהי נקודה נכונה.

לגבי נושא שלא נירן כל כך ללמוד ממשחק מלחמה קצב והישגים. כפי שאמרתי, לי הסתייגות מסוימת ממה רות והצפיפות שהיתה כאן במהלכים. יכול להיות שהמבנה המתודי של התרגיל מנע את הלקח המדוייק, יש לי ספק ביכולו לתת פקודה 12 שעוה לזהו שהאוייב צלח, פקודה שכוללת כבר את הצליחה שלנו למחרת, כי אין לי ספק שאפשו לחת את הפקודה, יש לי ספק שמישהו יתחיל לעסוק בה, כי באיתו בוקר הצליחה - כולנו ירכזו את המאמץ בדבר אחד בהשמדת הכוחות שצלחו. המפקדים המתכננים, המבצעים ההנדסאים כו' ואין זה בבחינת שלבים, שאתה אומר שלב א' יתעסק הסגן ואני כבר עוב על השלב השני שהוא ההתקפה העיקרית. פה יש לפעול שלב אחר שלב, הדבר העיקרי כאן הוא איך להשמיד את כוחות האויב והכל יהיה נתון לזה. אם ילך לנו ונעשה את זה ינו הערב - וכאן אין לי ספק גם פוליטי ובמידה גדולה גם צבאי שאיננו יכולים לפתח פה משחקי מלחמה תיאורטיים ולהגיד בואו נכניס כוחות גדולים וניתן להם חדירה מותרת, וד להשמיד אח"כ כוחות גדולים. אינני רוצה חדירה מותרת, אינני רוצה כוחות גדולים, אני לא יודע מתי תפסק המלחמה. עלינו להשמיר - מההתחלה - כוחות שצלחו. זה יכול להיות יום ויכול להיות יותר מיום זה יכול להמשך גם למחרת, יכול להיות משולב למחוח עם הכנה אוירית, עם ה"בנדיגו", עם המשן השמדת הטילים, עם הפגזת הצד השני. פה - בהחלט - זה לא הולך אחד אחרי השני וכבר למחרת בבקר אנו צולחים. אני מצטער על החיתוך המתודי של התרגיל, כי אהה השלב הזה הייתי רואה ככחינה חשובה כאן, כלומר לחתוך כאן ולאמר למתורגלים שיש השמדת כוחות אוייב. עכשיו והלאה נבחן את כל עבודת המטה והפרטים הכרוכים במעבר לצליחה עצמה, שאני התרשמתי שלא היתה מעוברת די הצורך משום שכללה את 2 השלבים יחד. השלב הזה הוא לקח חשוב. אני מעריך שבאמצעי הציוד שלנו וברצון שלנו להצליח - זה שלב שיקח זמן, ולכן לא נעשה אותו למחרת בבקר, אלא נקח רווח זמן יותר גדול.

לבסוף, אקטואליות התכנון הזה אנחנו צריכים גם לתכנן, גם לשחק, גם להכין - כי אנו עלולים לעמוד בפני הבעיה הזו. אני לא אומר בדיוק מתי, ההתפתחויות האחרונות ב-מזה"ת נתנו לנו איזה שהוא טווח יותר רחוק. אם חשבתי פעם שזה עלול להיות בראשית שנת 73, היום אני חושב שקרוב לודאי שזה לא יהיה בראשית שנת 73, זה עלול עדיין להיות בשנת 73, אנחנו עוד עלולים לעמוד במצב שאחרי הבחירות בארה"ב, בראשית שנת 73, יהיו מגעים מדיניים, יהיו איזה שהם נסיונות סאדאט ינסה לשחק בין מזרח למערב ולזכות באיזה שהוא הסדר נוח, יתברר לו שזה לא הולך, התסכול יהיה עוד יותר גדול, הקפאון יהיה יותר גדול ואנו אי שם בשנת 73 עלולים לעמוד בפני הבעיה הזו, כלומר בפני בעיה של חידוש האש.

אם האש תחודש יש לנו 2 אופציות האחת שמסיבות פוליטיות, שישתלנו יתנו ז הצבאיים, נשמיד כוחו ושינסו לצלוח ובכך יסתיים הסיבוב הבא.

האופציה הבאה היא שלא בכך יגמר הסיבוב הבא. אם תהיה לבם כאן איזו טיפא הצלחה חלקית אצלנו, ויה הכרח יותר גדול להגיע להצלחה חלקית גם אצלם. נוצאה מכך אני רואה את "האור האדום" למטה, כאחת האלטרנטיבות למעבר למצרים, אולי יורל שצלחנו כאן. זה מחזק את ההצעה שהושמעה כאן יותר כוחות למטה ושהאופציה שפיתוח "האור האדום" תהיו יותר מוקדמת כי יכול להיות שנרצה להכניס אותה עוד לפני שהגענו כאן לצליחה. זו היא אפשרות האחת.

האפשרות השנייה שאמנם לא יהיו כבלים על ידנו ונרצה לבצע את המהלך הזה. אינני רואה אותה עד קהיו, אני רואה אותו בפיתחה הזאת, בקרבה הזאת לתעלה, במונח ליע להשמדה משמעותית של כוחות ויצירת עמדות מיקוח ועמדות כוח לקראת כל הסדר או כל התפתחות נוספת. כך למרות ההערכה הכללית שזכינו באיזו שהיא רגיעה נוספת תצא מן המהלך החיובי שהרוסי יצאו ממצרים (ואני חושב שזהו מהלך חיובי), אני רואה אותו בטווח קצר, כלומר אינני רואה אותו מעבר לשנת העבודה הבאה. מסקנות ולקחים מהמשוקי האלה צריך ליישם בבנין זה, בהכשרת כח, באימונים, בתיקון תכנונים אופרטיביים כזו שזה יהיה רלוונטי לשנת 73, ואם לא בראשיתה - במרוצתה.

תודה רבה,